

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de abrogare a Hotărârii de Guvern nr. 351/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 351/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale a fost elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 351/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale a fost elaborat în baza art. 65 alin.(2), lit c) și d) a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>
Măsura de abrogare a Hotărârii de Guvern nr. 351/2012, care aprobă Regulamentul privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale, este pe deplin justificată de evoluția substanțială și consolidarea cadrului normativ național în domeniile serviciilor sociale și al educației incluzive. Hotărârea de Guvern nr. 351/2012 a fost adoptată în temeiul Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2010-2013) și a avut un caracter strict tranzitoriu. Obiectivul său principal a fost de a asigura mecanismul de finanțare specific procesului de reformă (dezinstituționalizare) pe o perioadă determinată. Întrucât procesul de reformă a fost deja realizat și continuat de documente de politici publice subsecvente, actul normativ a devenit, în mare parte, obsolet. Tranziția către servicii bazate pe comunitate este confirmată și guvernată de acte de politici ulterioare, cum ar fi Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022 și Programul național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2018-2026 (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 696/2018). Aceste programe se axează pe dezvoltarea directă a serviciilor comunitare și pe închiderea instituțiilor rezidențiale, fără a mai face referire la faza inițială de "redirecționare a resurselor" din instituții. Menținerea unui act normativ cu caracter tranzitoriu contravine principiului stabilității și coerenței legislative, generând riscuri de neaplicare sau aplicare contradictorie a prevederilor normative. Incoerența mecanismului de finanțare și bugetare Mecanismul de redirecționare a resurselor financiare reglementat de Hotărârea de Guvern nr. 351/2012 nu mai reflectă metodologia actuală de finanțare. În prezent, finanțarea serviciilor sociale (incluzând asistența personală, asistența parentală profesionistă sau plasamentul familial specializat) și a celor de educație incluzivă a fost integrată în sistemul general de bugetare, bazat pe costul standard al serviciilor sociale și pe costul standard per elev. Aceste costuri sunt stabilite prin Hotărâri de Guvern subsecvente și legi bugetare anuale, conform Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale și actele sale de implementare. În consecință, menținerea actului normativ impune un efort administrativ nejustificat autorităților publice locale, care trebuie să jongleze între mecanismul tranzitoriu expirat și sistemul actualizat de finanțare bazat pe costul standard, crescând astfel riscul de erori și incoerență în planificarea bugetară. Prevederile financiare din Hotărârea de Guvern nr. 351/2012 nu sunt în concordanță cu principiul finanțării standardizate și descentralizate, făcând actul juridic inutil din perspectiva planificării bugetare moderne și creând confuzie bugetară și incoerență normativă.

Consolidarea cadrului normativ în domeniul educației incluzive

Prevederile Hotărârii de Guvern nr. 351/2012 referitoare la serviciile de educație incluzivă au fost preluate, dezvoltate și consolidate de Codul Educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și de Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950/2023). Acest program reprezintă viziunea strategică actuală, concentrându-se pe dezvoltarea și asigurarea calității serviciilor specializate în comunitate și depășind cadrul tranzitoriu al HG 351/2012.

Astfel, Hotărârea de Guvern nr. 351/2012 a devenit integral obsoletă, reglementările fiind detaliate și actualizate prin următoarele acte normative:

- Hotărârea nr. 868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea nr.1042/2023 cu privire la Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică;
- Ordinul ME nr.100/2015 Cu privire la aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a Centrului de Resurse pentru Educația Incluzivă din instituția de învățământ preuniversitar;
- Ordinul MEC nr.555/2025 Cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a dezvoltării copilului/elevului din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic;
- Ordinul MEC nr.575/2025 Cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a Centrelor de resurse - Spații de învățare și joc din cadrul instituțiilor de educație timpurie;
- Ordinul MECC nr.209/2018 Cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind activitatea cadrului didactic de sprijin (CDS);
- Ordinul MECC nr.01/2018 Cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind activitatea logopedului în instituțiile de învățământ general;
- Ordinul MECC nr.02/2018 Cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind activitatea psihologului în instituțiile de învățământ general;
- Ordinul MECC nr.02/2018 Cu privire la aprobarea Reperelor metodologice privind activitatea psihopedagogului în instituțiile de învățământ general;
- Ordinul MEC 1388/2023 Cu privire la aprobarea normelor de personal pentru instituțiile publice de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) și pentru căminul instituției de învățământ secundar, ciclul II;
- Ordinul MEC 122/2025 Cu privire la aprobarea normelor de personal pentru instituțiile de educație antepreșcolară, instituțiile de învățământ preșcolar și instituțiile de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate etc.

Normarea activității cadrului didactic de sprijin (CDS) stabilită în Hotărârea de Guvern nr. 351/2012 nu mai corespunde necesităților reale ale beneficiarilor. Acest fapt este confirmat de multiple evaluări:

- **Evaluarea comună a punerii în aplicare a Programului de dezvoltare a educației incluzive (2011-2020)** realizată de MEC și UNICEF constată un număr mare de copii cu CES la un cadru didactic de sprijin și posibilități reduse de a face față necesităților educaționale. (Sursa: Evaluarea comună a implementării Programului de dezvoltare a educației incluzive anii 2011-2020 UNICEF Moldova, <https://www.google.com/search?q=https://www.unicef.org/moldova/rapoarte/evaluare-a-comuna-implementarii-programului-de-dezvoltare-educatiei-incluzive-anii-2011>).
- **Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027**, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950/2023, stipulează că asistența educațională oferită prin intermediul CDS este insuficientă, normativele fiind frecvent încălcate, ceea ce crește riscul asigurării unei asistențe necalificate. (Sursa: <https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/subiect-03-nu-765-mec-2023.pdf>).
- **Studiul realizat de UNICEF în 2024, Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de învățământ**, scoate în evidență numărul mare de copii cu CES la un CDS. (Sursa: [https://www.unicef.org/moldova/media/15376/file/Incluziunea%20copiilor%20cu%20cerin%C8%9Be%20educa%C8%9Bionale%20speciale%20%C3%AE%20sistemu%20de%20%C3%AE%20C4%83%C8%9B%C4%83m%C3%A2nt%20\(2024\).pdf](https://www.unicef.org/moldova/media/15376/file/Incluziunea%20copiilor%20cu%20cerin%C8%9Be%20educa%C8%9Bionale%20speciale%20%C3%AE%20sistemu%20de%20%C3%AE%20C4%83%C8%9B%C4%83m%C3%A2nt%20(2024).pdf)).
- Aceste constatări se aliniază cu **Comentariul general Nr. 4 la Articolul 24 din Convenția ONU** privind drepturile la educație incluzivă, care stipulează recomandarea privind

asigurarea cu servicii specializate a tuturor copiilor cu dizabilități. (Sursa: <https://www.refworld.org/pdfid/4538838c22.pdf>).

Consolidarea cadrului normativ în domeniul serviciilor sociale

Serviciile sociale pentru copiii/elevii dezinstituționalizați, menționate sumar în HG 351/2012, sunt reglementate mult mai complex și actualizat de actele normative aprobate ulterior anului 2012, care detaliază modul de organizare și funcționare, standardele de calitate și mecanismele de finanțare.

Lista actelor normative actuale care reglementează serviciile sociale cheie:

- Serviciul asistență personală. Hotărârea Guvernului nr. 314/2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate, cu modificările ulterioare.
- Serviciul de asistență parentală profesionistă. Hotărârea Guvernului nr. 760/2014 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului de asistență parentală profesionistă și a standardelor minime de calitate.
- Casa de copii de tip familial. Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă de copii de tip familial” și a Standardelor minime de calitate.
- Serviciul „Echipă mobilă”. Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social "Echipă mobilă" și a standardelor minime de calitate.
- Serviciul social de sprijin pentru familiile cu copii. Hotărârea Guvernului nr. 780/2014 cu privire la aprobarea Standardelor minime de calitate privind Serviciul social de sprijin pentru familiile pentru copii.
- Servicii de plasament pentru copiii separați de părinți. Hotărârea Guvernului nr. 591/2017 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de plasament pentru copiii separați de părinți și a Standardelor minime de calitate.
- Plasamentul familial specializat. Serviciul este parte a sistemului de protecție de tip familial, iar reglementările sale se regăsesc în legile generale, precum Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, și este dezvoltat prin acte subsecvente de nivel inferior (ordine de ministru/departamentale).

Abrogarea Hotărârii de Guvern nr. 351/2012 este necesară deoarece obiectivele sale inițiale au fost atinse, iar dispozițiile sale au fost preluate, dezvoltate și consolidate în acte normative de nivel superior și subsecvente ale acestora (Codul Educației nr. 152/2014, legile privind serviciile sociale și hotărâri de guvern specifice). Actul normativ nu mai este sursa principală de reglementare. Menținerea HG 351/2012 ar constitui un element de supralegiferare, creând incoerență normativă și funcțională, în special în ceea ce privește metodologia de finanțare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se propune abrogarea HG 351/2012 pentru a elimina suprapunerile normative și a facilita implementarea noilor strategii de protecție socială și educație.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Abrogarea HG 351/2012 va contribui la clarificarea și simplificarea cadrului normativ, eliminând reglementările depășite și facilitând aplicarea unor politici moderne în domeniul protecției copilului.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

<i>4.4. Impactul social</i>
Abrogarea Hotărârii de Guvern Nr. 351/2012 are un impact social pozitiv, deoarece elimină suprapunerile normative, fără a afecta drepturile beneficiarilor, acestea fiind garantate de cadrul normativ actualizat.
<i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i>
Nu este aplicabil
<i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i>
Nu este aplicabil.
<i>4.5. Impactul asupra mediului</i>
Nu este aplicabil.
<i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i>
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Nu este aplicabil.
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului Hotărârii de Guvern a fost plasat pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-abrogarea-hotararii-guvernului-nr-3512012-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-redirectionarea-resurselor-financiare-in-cadrul-reformarii-institutiilor-rezidentiale/13986 De asemenea, proiectul a fost plasat pentru consultări publice pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a MEC www.mec.gov.md . Proiectul urmează a fi avizat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Finanțelor.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice la Ministerul Justiției și expertizei anticorupție la Centrul Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu este aplicabil.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ nu sunt necesare măsuri suplimentare.

Ministru

Dan PERCIUN

Ex: Elena Gînsari
elena.ginsari@mec.gov.md